

Toch boek over kamp De Beetse

Voordat hij aan de klus begon, had hij af en toe twijfel of hij die wel tot een goed einde zou brengen. Of er wel voldoende gegevens boven water konden worden getild om een boek over het kamp De Beetse bij Sellingen in Westerwolde samen te stellen. Het is auteur Jaap Spanninga uit Ter Apel achteraf enorm meegevallen: "Nadat ik bij Radio Noord en in het Nieuwsblad van het Noorden oproepen deed, meldden zich meer dan vijftig mensen die hun verhaal wilden vertellen. Mensen die in het kamp zaten, maar ook omwonenden en andere betrokkenen." Uiteindelijk had hij meer dan voldoende stof voor zijn boek en kreeg hij de beschikking over uniek fotomateriaal. "Teveel om compleet te kunnen opnemen helaas." Maar trots dat het boek er komt is hij wel. Omdat hij het toch maar heeft gefikst.

'Kamp 'De Beetse' verschijnt binnenkort bij Uitgeverij RegioProject in Groningen.

Spanninga's boek beslaat de periode 1935-1948. Zo lang heeft het (werk)kamp De Beetse namelijk bestaan. Het bood onderdak aan verschillende categorieën bewoners: achtereenvolgens werkloze arbeidskrachten uit de provincie Groningen die werden ingezet om in het kader van de werkverschaffing het eenzame en tamelijk onherbergzame heidegebied te ontginnen. Na hen kwamen (vanaf 1942 in de Tweede Wereldoorlog) joodse mannen uit - overwegend - Amsterdam om er in het woeste land zwaar werk te ver-

Met de aanleg van het - oorspronkelijke - werkkamp De Beetse werd in 1934 begonnen.

richten. Het kamp gold toen als een voorportaal voor het kamp Westerbork, dat op haar beurt weer deportatie naar de Duitse vernietigingskampen betekende. Na de oorlog werden er Lüneburgers (NSB-ers die na Dolle Dindag naar Duitsland waren gevlucht, maar bij het oprukken van de geallieerde legers naar Nederland werden geëvacueerd) ondergebracht. Ook Nederlanders die zich bij de SS aansloten en dus in vreemde krijgsdienst gingen werden er gevangen gehouden, evenals NSB-ers die er na de oorlog werden geïnterneerd.

Spanninga zegt met vertegenwoordigers van deze bewo-

ners te hebben gesproken. "Er waren er bij die haast hadden met het gesprek. Het is gebeurd dat ik vervroegd besloot een man te interviewen. Op zijn uitdrukkelijk verzoek. Hij wilde zijn verhaal kwijt, schoon schip maken. Een week later was hij dood." En Spanninga vertelt over het gesprek met een weduwe van een overtuigd gereformeerd man, die zich voor de oorlog al bij de NSB aansloot. "De rechtvaardiging voor die man was het enkele feit dat vanaf de kansel werd opgeroepen een dam op te werpen tegen het toen oprukkend bolsjewisme. Met alle middelen. Zijn middel was het lidmaatschap van de NSB, hoe-

wel er verder werkelijk niets op de man was aan te merken." Het mag duidelijk zijn: wie interesse heeft in de (oorlogs)geschiedenis van de provincie Groningen zal ongetwijfeld kennis willen nemen van het boek van Spanninga. Zelf doet de auteur er redelijk onderkoeld over: "Het is nogal eenvoudig geschreven. Maar misschien spreekt dat de mensen in deze omgeving juist aan."

Het kamp De Beetse werd in 1948 opgeheven. Het bood toen nog plaats aan mensen die - zoals we dat nu noemen - fout waren in de oorlog. Na Sellingenbeetse moesten ze hun straf verder uitzitten in het kamp Westerbork. En als ze de

bedoeling hadden eerder vrij te komen dan moesten ze zich opgeven voor tewerkstelling in de - toen nog in bedrijf zijnde - Nederlandse mijnen in Zuid-Limburg. Een groot aantal van de geïnterneerden deed dat en werd vervolgens eerder in vrijheid gesteld.

Aan het kamp De Beetse herinnert nu maar weinig meer. Er staat - ergens in de buurt van de Zevenmeersveenweg - nog één krakkemikkige barak. Het is het laatste overblijfsel, een soort herinnering aan de beroerde tijden die de verschillende categorieën bewoners er beleefden. Het is overigens geen plek die door velen wordt bezocht.